

Suomen luonnonsuojeluliiton Oulun yhdistys ry

TOIMINTAKERTOMUS 2021

Vuosi 2021 oli yhdistyksen 46. toimintavuosi. Yhdistyksen hallituksen muodostivat Inka Karvonen (pj.), Kalle Hellström (varapj.), Juha Hilska (siht.), Pirjo Haikala (rahastonhoitaja), Elina Rönkä ja Silja Mustaparta. Toimintaa järjesti kuitenkin laajempi aktiivitoimijoiden joukko, jossa oli mukana n. 15 yhdistysaktiivia. Jäsenmäärä vuoden lopussa oli 808 (771 edell. vuoden lopussa) maksanutta jäsentä, joka on noin 5% enemmän kuin edellisenä vuonna.

Toimintavuoden tavoitteet

Koronapandemia jatkui koko vuoden ja vaikutti merkittävästi yhdistyksen toimintaan. Alkuvuodesta oli voimassa kokoontumisrajoituksia, jonka vuoksi yleisöretkiä ei voitu järjestää ja kokoukset pidettiin etäkokouksina. Perinteisiä hanhi- ja joutsenretkiä ei järjestetty, mutta kesällä voitiin järjestää luonnonkukkien päivän retket ja Sanginjoen Loppulassa erilaisia tapahtumia. Loppulassa pystyttiin pitämään luontokahvilaa kesä-lokakuussa. Loppuvuosi meni etäkokousten merkeissä. Suomen luonnonsuojeluliiton vesiteema jatkui vuonna 2021. Yhdistyksen vesistöopintopiiri kokoontui keväällä. Oulun kaupungin kaavoitukseen ja lähiluonnon säilymiseen pyrittiin vaikuttamaan entistä paremmin mm. kuukausittaisten kaavaseurantavuorojen avulla.

Vaikuttaminen

Yhdistys pyrki vaikuttamaan Oulun kaupungin päätöksentekoon välittämällä kuntapäätäjille tietoa lautakuntien ja valtuuston asialistalla olevien päätösten ympäristönäkökohdista. Alkuvuodesta käynnistettiin kaavaseurantavuorot, jossa 1-2 aktiivia seuraa kuukauden ajan erityisesti vireille tulevia asemakaavoja ja erilaisia suunnitelmia sekä vinkkaa toimijoille, mikäli katsoo, että asiaan on hyvä ottaa kantaa.

Lausuntoja tai mielipiteitä jätettiin vuonna 2021 Merikaupunki Oulu – tavoitesuunnitelmasta, Oulujokivarren osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttökieltoesityksestä Valkiaisjärven jääpeitteisellä vesialueella, Hartaanselänrannan asemakaavaluonnoksesta, Lentokentäntien (Mt 815) tiesuunnitelmaluonnoksesta, Linnanmaan kaupunginosan kortteleiden 60 ja 61 asemakaavaehdotuksesta (Ritaharjuntie, Nokian uusi toimipaikka), Tapionrannan asemakaavaluonnoksesta (Raimontie), Heinäpään jalkapallostadionin asemakaavaehdotuksesta, Hallituskadun katusuunnitelmista, Perävainion asemakaavamuutoksesta (eteläinen Oivapiste) ja valtionmaalle perustettavista luonnonsuojelualueista.

Alkuvuodesta koetettiin vaikuttaa Bilteman kaavavarauksen siirtämiseen pois Ritaharjun vanhan metsän kohdalta ja maanläjityksen lopettamiseen luonnontilaiselta Pyyryväissuolta Välikylässä. Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen valitettiin kesäkuussa yhdyskuntalautakunnan päätöksestä hyväksyä oikaisuvaatimus asemakaavapäällikön tekemästä kielteisestä poikkeamispäätöksestä Jäälissä olevalle kiinteistölle. Samoin valitimme kesäkuussa Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen

yhdyskuntalautakunnan hyväksymästä oikaisuvaatimuksesta puoltaa Jäälinjärven rantarakentamista Oulun kaupungin rakennusjärjestyksen vastaisesti.

Kampanjointi

Yhdistyksellä oli tarkoitus jatkaa ilmasto- ja muuta ympäristöaiheista kampanjointia, mutta koronaepidemian takia yhteisiä tapahtumia ei voitu juurikaan järjestää. Kampanjointia tehtiin kuitenkin aktiivisesti sosiaalisessa mediassa. Tammikuussa yhdistyksen Facebook-sivulla julkaistiin neliosainen kampanja "Ilmastotekoja Pohjois-Pohjanmaalla" ja alkuvuodesta osallistuttiin Suomen luonnonsuojeluliiton Irti turpeesta -kampanjaan. Myös esimerkiksi Luonto-Liiton organisoimiin itsenäisiin roskatalkoihin kannustettiin arvontapalkinnon avulla. Elokuussa osallistuttiin lin IlmastoAreena-tapahtumaan 20.-21.8. SLL:n esittelyteltalla sai kirjoittaa mikä ilmastoasioissa askarruttaa, jaettiin kompostointi- ja pyörähuoltovinkkejä ja kerättiin allekirjoituksia Kaivostoiminnalle rajat -kansalaisaloitteeseen.

Yhdistys laati kuntavaalitavoitteet, jotka toimitettiin kaikille puolueille. Kuntavaaliehdokkaille ja äänestäjille tehtiin luontovaalikone, jota markkinoitiin sähköpostitse, kotisivuilla ja somessa. Vaalikoneen kysymykset käsittelivät muun muassa energiantuotantoa, kuntametsien hoitoa, vesistöjen kunnostamista ja hoitoa sekä kaupungin ilmastotavoitteita.

Sanginjoen ulkometsän suojelu ja Loppula

Sanginjoen ulkometsän suojelun ja Loppulan talon osalta vuosi 2021 oli historiallinen. Oulun kaupunki myi suojelemattoman 1440 hehtaarin osan Sanginjoen ulkometsästä Koneen säätiölle 4,2 miljoonalla eurolla. Kaupunkikirja allekirjoitettiin 1.3.2021 Oulun musiikkikeskuksessa pidetyssä juhlavassa tilaisuudessa, jota kaupunkilaiset pystyivät seuraamaan striimattuna. Koneen säätiö lahjoitti ostamansa alueen valtiolle suojelualueeksi. Myös Oulun kaupunki myi aiemmin suojelemansa 1127 ha osan ulkometsää Metsähallituksen Luontopalveluille 1 eurolla. Myös Loppulan rakennusten myynti Loppulan ystävät ry:lle toteutui toukokuussa, kun kaupunkikirja allekirjoitettiin 12.5.2021 ympäristötalolla. Kauppasumma oli 25 000 euroa.

Yhdistys jatkoi luontokahvilan pitoa Loppulassa kesällä ja syksyllä. Yhdistys vuokrasi taloa viikonloppuisin Loppulan ystävilta. Luontokahvila oli auki la-su ajalla 5.6.-26.9. sekä kahtena syyslomaviikonloppuna 23.-31.10. kello 12-17. Loppulan toiminta aktivoi yhdistyksen toimijoita. Mukana kahvilan pidossa ja tapahtumien toteutuksessa on ollut noin 20 henkilöä. Pääosin he ovat olleet vapaaehtoistyössä, mutta tapahtumien luonto-oppaille ja muusikoille on myös pystytty maksamaan palkkaa/palkkio. Lisäksi kolme paikallista nuorta oli apuna kahvilassa. Yhdellä heistä oli kaupungin kesätyöseteli. Kävijät tekivät vapaaehtoisia lahjoituksia kahvilan palveluista ja näillä pystyttiin suurelta osin kattamaan Loppulan kulut (vuokra, palkkakulut ja kahvilan tarvikkeet). Tapahtumiin saatiin terveystieteiden tapahtuma-avustusta.

Luontokahvilassa vieraili 4,5 aukiolokuukauden aikana 900 kävijää. Kokemukset toiminnasta olivat positiiviset: tilausta on kovasti tällaiselle luonto-opastustoiminnalle ja matalan kynnyksen luontoharrastukselle. Isompia tapahtumia Loppulassa olivat vuoden aikana Luonnonkukkien päivä: kasviretki ja Rohto-duo soittamassa 20.6. (45 osallistujaa), metsäretki Kalimeenlammelle ja Mesa-duo 31.7. (55 osallistujaa), qi-gong 20.8. (30 osallistujaa), sieniretkipäivä 21.8. (40 osallistujaa) ja Suomen luonnon päivän kaksi luontoretkeä ja Rällä-trio soittamassa 28.8. (80

osallistujaa). Yhteistyötahoina Loppulan toiminnassa olivat Loppulan ystävät ry, Metsähallituksen Pohjanmaan-Kainuun luontopalvelut, Oulun sieniseura, Mielenvireys ry, Voimanpaikka, Myllyojan martat, kansantanssiryhmä Koplaus ja oululaiset kansanmusiikkiyhdyt.

Yhdistyksen hallitus kokoontui hallituskauden aikana 6 kertaa (19.1., 16.3., 20.4., 10.5., 13.9. ja 21.10.). Toimijatapaamisia oli vuoden aikana 4 (17.2., 17.5., 30.9. ja 3.12. pikkujoulu). Yhdistyksen aktiiveja oli mukana myös luonnonsuojelupiirin kevätkokouksessa 27.3. (etäkokous) ja syyskokouksessa 13.11. (Kiimingin Alakylässä, kaivosteema). Yhdistyksen kevätkokous pidettiin 25.3. etäkokouksena ja syyskokous 11.11. Kestävän kehityksen keskuksessa Välvainiolla. Syyskokouksen vieraana oli Oulun kaupungin asemakaavapäällikkö Kari Nykänen. Yhdistyksestä Kalle Hellström toimi Pohjois-Pohjanmaan edustajana luonnonsuojeluliiton liittovaltuustossa. Yhdistyksen varasto ja arkisto sijaitsivat Kauppurienkatu 33:n kellaritiloissa. Kokouksia ja tapaamisia pidettiin luonnonsuojelupiirin toimistolla Kauppurienkatu 33:ssa, Seelarin grillipaikalla Hietasaarella ja Peltolassa Sivakan kerhotilassa.

Valistus ja koulutus

Yhdistys osallistui Luonto lainassa- kirjastoviikkoon helmikuussa Oulun pääkirjastolla ja Kaijoharjun kirjastossa. Kirjastoviikon teemana oli vuonna 2021 virtavedet. Kaijoharjun kirjasto kokosi lainausosastolle teemaan liittyvää kirjallisuutta ja veimme paikalle vapaasti jaettavaksi Luonnonsuojelija-lehtiä sekä mm. Suomen luonnonsuojeluliiton esitteitä ja jäseneksi liittymiskortteja. Pääkirjastolla kirjanäyttely jouduttiin perumaan koronatilanteen vuoksi, mutta materiaalejamme oli haettavissa kirjaston aulasta. Yhdistyksen aktiiveja oli maaliskuun alussa mukana keskustelemassa kirjaston järjestämässä ilmastolukupiirissä, joka striimattiin yleisölle.

Osallistuimme Suomen luonnonsuojeluliiton vesistöteemavuoteen vesistöopintopiirillä, jolla oli loppupalven-kevään aikana kaksi etätapaamista ja kaksi retkeä, joilla tutustuttiin Ainolanpuiston taimenien elinympäristöt huomioiden kunnostettuihin puroihin sekä vesiselkärangattomiin ja muihin eliöihin Höyhtyän Lintulammella.

Yhdistys järjesti 24.11. Aleksinkulmassa kuntametsiä käsittelevän seminaarin. Tavoitteena oli tuoda esille kuntametsien merkitystä erilaisten ekosysteemipalveluiden tuottajina. Puhujina olivat Janne Artell LUKE:sta, Juha Peuraniemi Oulun kaupungilta, Harri Hölttä Suomen luonnonsuojeluliitosta ja Satu Välijärvi Oulun ammattikorkeakoululta. Tilaisuus onnistui hyvin ja läsnä oli noin 40 henkilöä.

Kaikesta toiminnasta viestittiin aktiivisesti yhdistyksen kotisivuilla ja/tai sosiaalisen median kanavissa. Facebook, twitter ja instagram olivat keskeiset somekanavat, joista suosituin oli facebook. Yhdistyksen facebook-sivulla oli vuoden lopussa noin 1900 seuraajaa. Lisäksi lähetettiin neljä jäsenkirjettä, joissa tiedotettiin ajankohtaisista uutisista ja tapahtumista. Yhdistyksen kanavissa jaettiin tietoa kuluttamisen vähentämisestä sekä ilmasto- ja luontoteemoihin vaikuttamisesta eri tasoilla. Somea hyödynnettiin myös vesistö-, metsä- ja turvekampanjointiin, sekä jäsenhankintaan. Jäsenille tehtiin kysely, jolla kartoitettiin toiveita vaikuttamisen keinoista ja kohteista sekä mieluisista tavoista osallistua yhdistyksen toimintaan.

Suomen luonnonsuojeluliiton materiaaleja ja tietoa ajankohtaisista aiheista oli tarjolla myös pitäessämme luontokahvilaa Loppulassa sekä muissa yhdistyksemme järjestämässä tilaisuuksissa.

Yhdistys osallistui metsien jatkuvaa kasvatusta käsittelevän oppaan joukkorahoitukseen 200 eurolla.

Tapahtumat ja talkoot

Yhdistys oli mukana Oulun kaupungin vieraskasvihankkeessa ja hankkeen rahalla palkattiin Inka Karvonen kahdeksi kuukaudeksi (1.6.-31.7.) järjestämään vieraskasvien kitkentätalkoita ja kartoittamaan esiintymiä.

Jättipalsamin kitkentätalkoita järjestettiin 1.-21.7. välisenä aikana Haapalehdossa, Oulunsalossa ja Turkansaassa kerran. Pateniemessä ja Meri-Toppilassa pidettiin kahdet jättipalsamitalkoot. Talkoiden osallistujamäärät vaihtelivat kolmesta henkilöstä jopa kolmeentoista. Yhteensä osallistumiskertoja oli noin 60. Haukiputaan Meriniemessä poistettiin Oulun kaupungin luonnonsuojelualueelta kurturuusua hiekkarannalta 29.7. talkoissa kuuden henkilön voimin. Soolotalkoita varten vietiin kahdeksalle kohteelle kyltti jättipalsamin omatoimista poistotalkoilua varten. Soolotalkoot olivat 17.5.-22.8.

Yhdistys jatkoi Puomitien niityn hoitoa Hietasaassa. Niittotalkoot pidettiin 26.7. ja mukana oli 14 talkoolaista. Oulun kaupunki maksoi hoidosta työkorvauksen. Yhdistyksen aktiiveja oli mukana myös luonnonsuojelupiirin järjestämissä luonnonhoitotöissä 7.8. Muhoksen Sarviselänkankaalla ja 10.-11.8. Kiimingin Haaraajan niityllä.

Retkikerho

Koronaepidemia ja sen tuomat rajoitukset kokoontumisiin vaikuttivat erityisesti yhdistyksen retkitoimintaan. Perinteisiä bussiretkiä jouduttiin perumaan, mutta pienimuotoisempia retkiä oli jonkin verran. Loppulan luontokahvilatoimintaa pystyttiin pyörittämään kesä-lokakuussa melko normaalisti hygieniasta huolehtien. Loppulassa oli myös erilaisia luontoretkiä ja tapahtumia. Loppula tarjosi hyvän irtaantumispaikan korona-arjesta yhdistyksen aktiiveille ja myös kävijöille. Retkitoiminta jatkui pääosin aktiivisten retkikerholaisten vapaaehtoisvoimin: retkiä järjestettiin sitä mukaa kuin itse kullakin oli aikaa ja voimavaroja järjestelytyöhön. Muutamalle syksyn sieniretkelle palkattiin ammattitaitoisia oppaita.

Kilometrisissä oltiin mukana Retkikerhon pyöräkööri –joukkueella niin talvella kuin kesälläkin.

Vuoden lopussa Retkikerhon sähköpostilistalla oli 474 jäsentä, joista osa innostui tulemaan eri tavoin myös muuhun toimintaa mukaan. Retkikerhon facebook-sivulla oli vuoden lopussa yli 1200 seuraajaa ja facebook-ryhmässä 300 jäsentä.

Lopussa on liitteenä luettelo Retkikerhon ja yhdistyksen aktiviteeteistä vuonna 2021. Toiminnassa oli yhteensä noin 1360 osallistujaa ja tapahtumia/retkiä, joissa olimme järjestäjinä tai osallistuvana tahona, oli kaiken kaikkiaan noin 30.

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Yhdistys teki yhteistyötä muiden luontojärjestöjen kanssa, erityisesti Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen, Greenpeace Oulun, Animalian ja Luonto-Liiton Pohjois-Suomen piirin kanssa.

Muita tahoja, joiden kanssa oli yhteistyötä vuoden mittaan ovat mm. Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri, Loppulan ystävät ry, Metsähallituksen Pohjanmaan-Kainuun luontopalvelut, Oulun sieniseura, Mielenvireys ry, Voimanpaikka, Myllyojan martat, kansantanssiryhmä Koplaus, oululaiset kansanmusiikkiyhtyeet (Rohto, Mesa, Rällä), Kestävän kehityksen keskus ja Oulun kaupungin eri yksiköt (mm. yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut, tilakeskus, lapsi- ja nuorisotyö).

LIITE 1. Lista Retkikerhon ja yhdistyksen retkistä ja aktiviteeteistä vuonna 2021

Aika	Tapahtuma/retki	Osallistujamäärä
1.1.-28.2.	Kilometrikisa, Retkikerhon talvipyöräkööri	7
16.1.	Hiihtoretki Palosuolle	6
30.1.	Hiihtoretki Valkeisjärvi-Niileskangas	5
7.2.	Hiihtoretki Valkeisjärvi-Niileskangas	15
24.3.	Vesistöopintopiirin aloitus	3
28.4.	Vesistöopintopiiri, retki Hupisaarten puroille	4
22.-23.5.	Tulvaretki Iijoelle	5
24.5.	Vesistöopintopiiri, retki Lintulammelle	5
1.5.-22.9.	Kesäkilometrikisa, Retkikerhon pyöräkööri	13
5.6.-31.10.	Luontokahvilan pitoa Loppulassa	900
Kesä-heinäkuu	Vieraskasvien torjuntaa kesällä, yht. 8 talkoot	60
20.6.	Luonnonkukkien päivä, Loppulan retki (+ Rohtoduo tallissa soittamassa)	45
20.6.	Luonnonkukkien päivä, Hietasaaren retki	9
26.7.	Niittotalkoot Hietasaaressa	14
31.7.	Metsäretki Kalimeenlammelle + Mesa-duo esiintyi	55
20.8.	Qigongia Loppulassa	30
20.-21.8.	Iin Ilmastoareena	5
21.8.	Polkupyöräretki Iin Ilmastoareena-tapahtumaan	2
21.8.	Sieniretki Loppulassa	40
28.8.	Suomen Luonnon päivä Loppulassa (lasten ja aikuisten metsäretket, Rällä esiintyi tallissa)	80
17.9.	Sieniretki Sanginjoella	16
11.10.	Tutustuminen Ritaharjun metsään	6
24.11.	Metsäseminaari	40
	Yhteensä	1360